

PROGRAM UNAPREĐENJA DEMOKRATIJE U ŠKOLI

Rezime: Program unapređenja demokratije u školi postao je obavezni dio nastavnog plana i programa u školama Republike Srpske. Program obuhvata četiri pojmovna područja koja sačinjavaju osnovne principe na kojima je zasnovano svako demokratsko društvo.

Ta pojmovna područja su: **odgovornost, autoritet, privatnost i pravda.**

Ciljevi realizacije programa su višestruki, a jedan od najznačajnijih je obrazovati odgovorne i kompetentne učenike, sutra građane, koji će aktivno učestvovati u javnom životu.

Učenici će kroz vježbe moći u potpunosti apsolvirati sadržaje koje će obrađivati, te će biti spremni za primjenu znanja u svakodnevnom životu, kao i nadgradnju znanja iz ove oblasti

Priprema koja slijedi je iz područja **pravda.**

Ključne reči: pravednost, prekršaj, povreda.

tema: KOJI SU PRAVEDNI NAČINI DA SE ODGOVORI NA PREKRŠAJ ILI POVREDU

Cilj: Nakon ove lekcije učenici bi trebali biti sposobni da urade sljedeće:

- da objasne značenje pojmova „prekršaj“ i „povreda“;
- da objasne svrhu pravednog odgovora na prekršaj ili povredu;
- da objasne pet koraka ili pitanja koja mogu pomoći pri analiziranju situacije i donošenju odluke o pravednom odgovoru na prekršaj ili povredu;
- da koriste pet koraka prilikom analiziranja situacije i donošenja odluke o pravednom odgovoru na prekršaj ili povredu.

Materijal:

- Priča „Pravedne mede“, treći dio (str. 90),
- Knjiga za učenike, lekcija 7: Koji su pravedni načini da se odgovori na prekršaj ili povredu? (str. 88.)
- Kopija tabele za svakog učenika
- Pano

1. UVOD:

Šta je pravda? Kako se dijeli pravda?
(Podsjetiti djecu šta su učili u prethodnim razredima).

(PRAVDA I PRAVEDNOST IMAJU ISTO ZNAČENJE)

Vrste pravde:

1. Pravedni načini podjele stvari u grupi,
2. Pravedni načini odgovaranja na prekršaj,
3. Pravedni načini sakupljanja informacija i donošenje odluka.

(Ponoviti lekciju II razreda: „KOJI SU PRAVEDNI NAČINI DA SE PODIJELE STVARI“:

1. Podjela prema potrebama,
2. Podjela prema sposobnostima,
3. Podjela prema zaslugama.

Nepoznate riječi:

ispraviti – učiniti boljim

prekršaj – nepoštovanje pravila

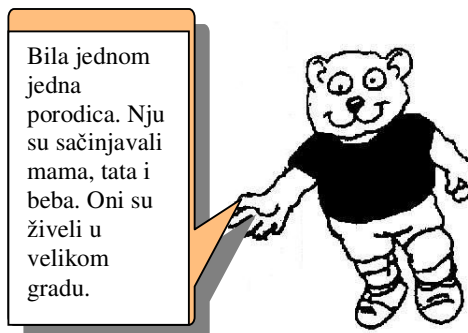
povreda – nanesena šteta nekome ili nečemu.

(Nepoznate riječi napisati na tabli ili panou).

2. ČITANJE PRIČE

(Čitanje I dijela priče „Pravedne mede“ (90. str.).

Poslije vikenda dolazi ponedjeljak a s njim i nove školske obaveze.

Majda

Denis
(uči pisati svoje ime)

D - e - n - i - s

Na času likovne kulture:

U ŠKOLI

(Da bi djeca u potpunosti shvatila priču predstaviću je na panou u vidu stripa)

Željko

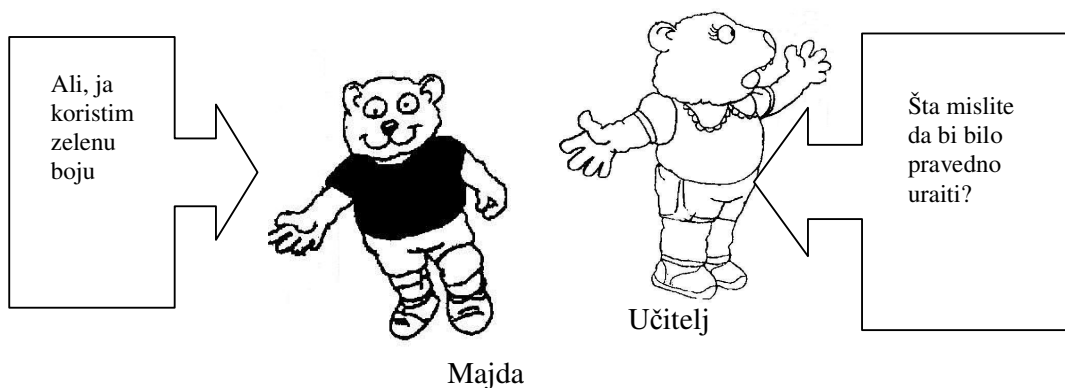
Jasna

Dvije zdjele meda i dvije zdjele meda jednako je četiri zdjele meda

Pogledaj čovjek kojeg sam nacrtala ima žutu kosu. Treba mi još i zelena pastelna boja. Daj mi tvoju, Majdo!

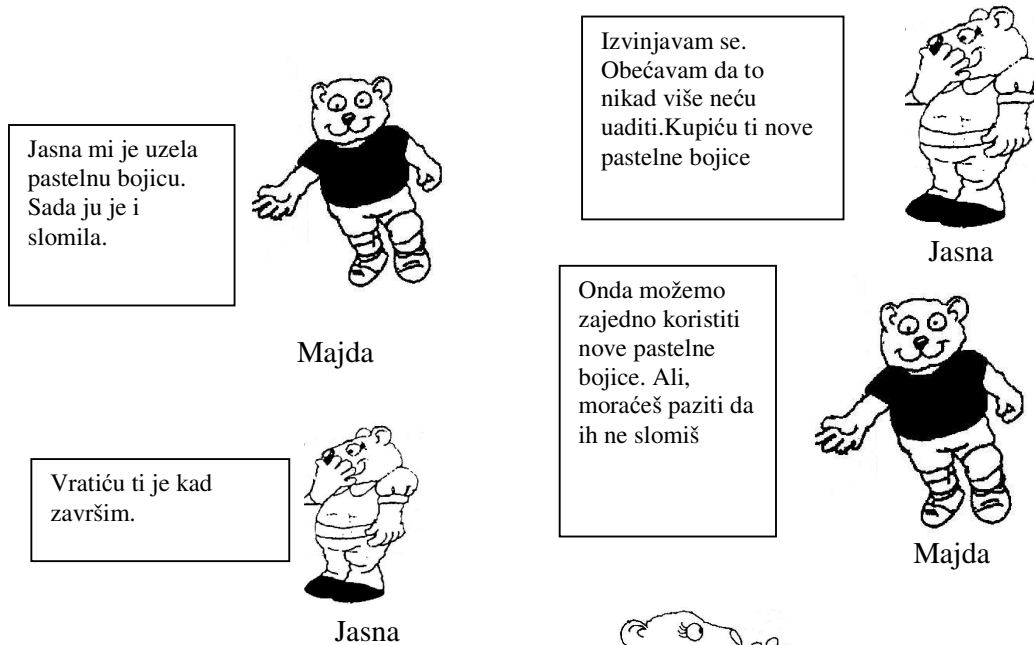

Jasna

(Završiti čitanje priče pa uporediti dječije odgovore sa onim što se desilo u priči.)

(Jasna je zgrabila Majdinu zelenu boju)

(Prekinuti čitanje i voditi razgovor koji bi trebalo pomoći učenicima da razumiju ideju da kada neko napravi prekršaj ili povredu želimo odgovoriti na pravedni način.)

(Čitalje dijela priče „Pravedne mede“ (91. str.)

Darko

Jao,
pogledaj
oni igraju
košarku.

Jasna

Darko nas gura, neće da čeka svoj red.

(Darko se progurao do početka reda u kojem su ostali strpljivo čekali)

Učitelj:

„Šta se
ovde
doga-
đa?“

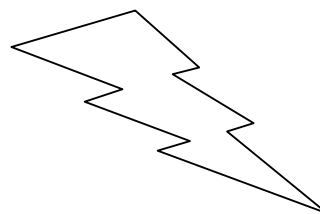
Darko,
idi nazad!
Čekaj da
dođeš na
red kao i
ostali.

Da,
da,
čekaj
svoj
red!

Darko

Ja sam već dugo
čekao. Osim toga
oni su me pustili
ispred sebe.

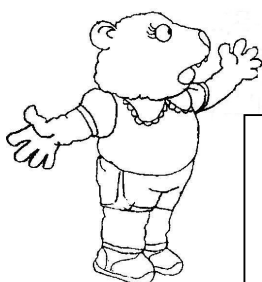

To nije istina!

Darko

Nisam nikog
povrijedio.

Učitelj

Ovo nije prvi put da
si uradio nešto
ovako.

Misliš da si bio
pravedan?

Šta ti misliš da bih ja
trebao uraditi?

Šta bi bilo pravedno

(prekinuti čitanje priče i početi razgovor.)

3. RAZGOVOR O PRIČI

Darko je gurao sve oko sebe da bi bio prvi u redu.

- Kakav prekršaj je napravio Darko?
- Kakvu povredu je Darko nanio?
- Koji bi bio pravedan odgovor na to što je Darko uradio?

Raditi po koracima:

1. KORAK

Darko se gurao da bi bio prvi u redu. To je bio prekršaj. Drugi su imali pravo da budu na redu prije njega. Darko im je oduzeo to pravo. To je bila povreda.

2. KORAK – Ko je izazvao prekršaj ili povredu?

Da li je to Darko uradio namjerno? Da li je to bilo slučajno? Da li je Darko trebao znati da to nije u redu? Da li je on to i prije radio? Da li mu je bilo žao što je uradio? Da li je pokušao da pomogne da se stvari isprave?.

3. KORAK – Prema kojoj osobi je izvršen prekršaj ili ko je povrijeđen?

Djeca su izgubila svoj red.
Da li je to dijelom bila njihova krivica?

4. KORAK – Šta bi moglo biti učinjeno da se odgovori na pravedan način?

Možemo pomoći Darku da razumije zašto je to što je uradio bio prekršaj.
Možemo oduzeti Darkov red za igru.
Možemo reći Darku da se izvini.
Možemo zabraniti Darku da se igra za vrijeme odmora.

5. KORAK – O kojim još stvarima bi mogli razmisliti?

Da li je odgovor previše strog u poređenju sa prekršajem ili povredom?
Da li bi bilo pravedno poslati Darka u zatvor zato što se gurao u redu? Zašto?
Kazna bi trebala odgovarati prekršaju.
– objasni.

(Pročitati ostatak ovog dijela priče).

(Učenici upoređuju svoje odgovore sa onim što se desilo).

ZAVRŠETAK PRIČE:

Darko nikako nije mogao igrati košarku. Uopšte nije dobio svoj red. Morao je sjediti na klupi za vrijeme velikog odmora. Osjećao se užasno. On je odlučio da nikada više neće gurati drugu djecu i ići preko reda.

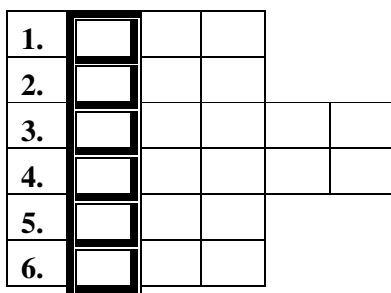
4. PROBLEM ZA RJEŠAVANJE NA STRANI 93. „GUŽVA U ŠKOLSKOM HODNIKU“

- Rad u malim grupama
- U traženju pravednog odgovora koristite 5 koraka.
- Svoje priče i ideje podijelite sa ostalim učenicima.

2. Napiši nekoliko Darkovih osobina:

5. ZADACI (individualni ili rad u parovima)

1. Ako pravilno riješiš ukrštenicu, (vodoravno popuniš prazna polja), dobićeš ime jednog lika iz priče „Pravedne mede“.

1. Poklon
2. Pogodbena rječca
3. Čovjek koji radu u rudniku
4. Domaća životinja
5. Čulo vida

3. Nacrtaj jedan lik iz priče „Pravedne mede“.

THE PROGRAM OF IMPROVING DEMOCRACY IN THE SCHOOL

Abstract: The program of improving democracy in the school has become the obligatory part of the curriculum in schools in Republic of Srpska. The program consists of four notional parts which constitute the main principles of each democratic society.

These notional parts are: responsibility, authority, privacy and justice.

The objectives of program implementation are multiple, and one of the most important is to educate responsible and competent pupils, citizens of tomorrow, who will actively participate in everyday life.

Pupils will be able to master the content which will be taught through practice, they will be ready to use the knowledge in everyday life and also to acquire even more knowledge in this field.

The preparation which follows is **justice**.

Key words: justice, offence, mischief.